

Силабус курсу

Тренінгові технології

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма
«Соціальна педагогіка»

Дні занять: згідно розкладу
Консультації: четвер 14.00, ауд. 228

Рік навчання: II, Семестр: 1
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Викладач курсу:	Д-р пед. наук, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Сорока Ольга Вікторівна
Контактні телефони викладача:	067-3542805
Е-mail викладача:	Sorokaolga175@gmail.com
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни:	Кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Тренінгові технології» спрямована на опанування студентами основних теоретичних підходів та оволодіння навичками організації та проведення соціально-психологічного тренінгу. Особлива увага зосереджена на методах, вправах і техніках СПТ.

Структура курсу

Години (лекц./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Загальні уявлення про тренінг	Розкрити суть понять «тренінг», «соціально-психологічний тренінг». Охарактеризувати параметри, форми, можливості тренінгу проаналізувати цілі, завдання, принципи СПТ. Розкрити історичні передумови виникнення тренінгу. Проаналізувати переваги та недоліки групового методу	Усна відповідь, практичні завдання, інформаційне повідомлення
2/	Групова динаміка в тренінговій групі	Представити змістову характеристику групової динаміки. Охарактеризувати стадії розвитку тренінгової групи	Усна відповідь, практичні завдання

4/2	Характерні особливості тренінгових груп	Визначити фактори, що впливають на учасників тренінгової групи. Охарактеризувати критерії класифікації та типи тренінгових груп	Усна відповідь, практичні завдання
2/2	Ведучий тренінгової групи	Визначити ролі і функції тренера. Проаналізувати особливості роботи ведучого в групі. Визначити можливі помилки тренера	Усна відповідь, практичні завдання
4/4	Підготовка до соціально-психологічного тренінгу	Проаналізувати правила підбору учасників тренінгу, принципи комплектування групи. Охарактеризувати алгоритм організації тренінгу. Розкрити форми організації тренінгових занять. Представити покрокову модель підготовки тренінгу	Усна відповідь, практичні завдання
2/2	Технологія проведення соціально-психологічного тренінгу	Представити етапи проведення тренінгу. Розробити рекомендації тренеру для проведення тренінгових занять	Усна відповідь, практичні завдання
2/2	Методи соціально-психологічного тренінгу	Проаналізувати напрями розвитку групових методів. Охарактеризувати методи соціально-психологічного тренінгу (дискусійні, ігрові, засновані на невербальній активності учасників)	Усна відповідь, практичні завдання
2/2	Вправи і техніки соціально-психологічного тренінгу	Визначити критерії класифікацій тренінгових вправ. Описати етапи створення тренінгових технік. Охарактеризувати прийоми активізації та управління увагою	Усна відповідь, практичні завдання

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою. Володіння базовими навичками комунікації іноземною мовою. Здатність здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
ЗК 2	Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності.
ЗК 3	Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності,

	дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
ЗК 7	Здатність чітко ставити завдання, формулювати ідею, давати можливість іншим брати на себе відповідальність за свої дії та колектив, формувати готовність до змін та їх введення; передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них; креативно мислити, генерувати нові ідеї, виявляти проактивність та стратегічне мислення.
ЗК 9	Бути готовим до роботи у соціально-педагогічній сфері, володіти навичками адвокатури та медіації.
ФК 12	Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах.
ФК 17	Готовність до врахування специфіки національно-культурного простору та характеру життєдіяльності різних національних, статево-вікових та соціально-класових груп як об'єктів соціально-проектної діяльності закладів соціально-педагогічної сфери.
Програмні результати навчання	
ПРН 5	Встановлювати взаємозв'язки та організувати спільну діяльність з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; вимірювати досягнення у виконанні поставлених завдань і формулюванні/перегляді цілей; добирати відповідний інструментарій (інтерв'ю, спостереження, анкети, фокус-групи), уміти ними користуватися.
ПРН 8	Визначати причини виникнення конфлікту, альтернативного врегулювання конфлікту виступаючи у якості медіатора та фасилітатора.
ПРН 20	Здійснювати комунікацію українською та іноземною мовами, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення соціально-педагогічних задач задля налагодження посередництва та поліпшення або відтворення нормальної життєдіяльності клієнтів.
ПРН 23	Відповідально працювати в умовах загальних соціальних та професійних ризиків.

Рекомендовані джерела

1. Авидон І., Гончукова О. Сто разминок, которые украсят ваш тренинг. СПб.: Речь, 2010. 256 с.
2. Адамська З. М. Соціально-психологічний тренінг як фасилітативне середовище для розвитку фасилітативних здібностей майбутнього психолога. Філософсько-психологічні аспекти лідерства в бізнесі, освіті та державі : збірник тез ІV Міжнародної науково-практичної конференції, 15 березня 2019 р. Львів : СПОЛОМ, 2019. С. 17–21.
3. Афанасьєва Н. Є., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу : Навчальний посібник. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/4053/1/%D0%9C%D0%A1%D0%9F%D0%A2%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
4. Бакирова Г. Х. Тренінг управління персоналом. СПб.: Речь, 2006. 400 с.
5. Бакли Р. Кэйпл Дж. Теория и практика тренинга. СПб.: Питер, 2002. 352 с. (Серия «Эффективный тренинг»).
6. Берч П. Тренінг. СПб., 2003. 160 с.
7. Бишоп Сью. Тренінг асертивности. СПб. : Питер, 2001. 208 с.
8. Богданович В. Н. Истории и метафоры в помощь ведущему тренинга. СПб.: Издательство «Речь», 2006. 224 с.
9. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. М. : Издательство Ось-89, 1999.
10. Вачков И. В. Психология тренинговой работы: Содержательные, организационные и методические аспекты ведения тренинговой группы. М. : Эксмо, 2007. 416 с. (Образовательный стандарт XXI).
11. Вітенко І., Борисюк А., Вітенко Т. Соціально-психологічний тренінг. Книги – XXI, 2008. 124 с.
12. Воронкевич О. М., Чопик С. В. Психологічний тренінг як засіб розвитку комунікативної компетентності студентів. *Розвиток професійної майстерності педагога в*

умовах нової соціокультурної реальності : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції : у 2 ч. (м. Тернопіль, Україна, 11–12 квітня 2019 року). Тернопіль, 2019. Ч. 1. С. 103–106.

13. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування = Reaching out / пер. з англ. В. Хомика. К. : КМ Академія 2003. 288 с.

14. Земба А. Б. Проблема ефективності управління студентською групою: тренінг розвитку лідерських якостей студентів. Практична психологія та соціальна робота. 2007. № 3. С. 42–48.

15. Калаур С. М., Сорока О. В. Використання тренінгових технологій у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності. *Psychology and pedagogy as a science of formation and development of modern personality. conference proceedings, December 27–28, 2019. Wloclawek, Poland : Izdevnieciba «Baltija Publishing»*. 63–66 р.

16. Мешко Г. М., Мешко О. І. Оптимізація самоактуалізації студентів засобами психолого-педагогічного тренінгу. Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди. Вип. 31 : Проблеми емпіричних досліджень у психології. Київ : Гнозис, 2014. С. 69–74.

17. Мешко Г. М., Мешко О. І. Психолого-педагогічний тренінг як засіб гармонізації особистості майбутнього вчителя. Освіта регіону. 2013. № 3 (33). С. 330–335.

18. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу : Навч. посіб. К. : МАУП, 2004. 192 с.

19. Олексюк, В. Р. Тренінг педагогічної рефлексії. Практична психологія та соціальна робота. 2011. № 5. С. 30–41.

20. Практикум по социально-психологическому тренингу / под ред. Б. Д. Парыгина. СПб.: СПбГУП, 1997.

21. Сорока О. В. Тренінгові технології у системі післядипломної освіти керівників закладів загальної середньої освіти. *Трансформаційні процеси в підготовці сучасного медичного та фармацевтичного працівника*: зб. матеріалів Всеукраїнської науковопрактичної internet-конференції з міжнародною участю, м. Рівне, 26-27 березня 2020 р. / редкол.: Р. О. Сабадишин та ін. Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія», 2020. 183 с., С. 124–127.

22. Сорока О. В. Формування управлінської компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери засобами тренінгу. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету* : збірник наукових праць. Серія «Педагогічні науки». Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2017. Вип. 36. С. 241–246.

23. Сорока О. В., Банкул Л. Д. Соціально-психологічний тренінг у підготовці фахівців соціальної сфери. *Соціальна робота і соціальна педагогіка: виклики сьогодення* : Збірник наукових праць за матеріалами IV всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. В. А. Поліщук, С. М. Калаур, Г. І. Слозанської. Тернопіль: Вектор, 2016. С. 110–114.

24. Сорока О. В., Калаур С. М. Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності з використанням тренінгових технологій. *Problems and prospects of implementation of innovative research results: collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol.3), December 13, 2019. Valletta, Republic of Malta: European Scientific Platform NGO*. С. 86–89.

25. Соснюк О. П. Психологічний тренінг як засіб профілактики використання маніпуляційних технік в мас-медіа. Обдарована дитина. 2009. № 3. С. 39–43.

26. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 250 с.

Політика оцінювання

— **Політика щодо дедлайнів та перескладання**: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

— **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

— **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно Модуль 1-2 (теми 1-8) – обговорення, розгляд питань, завдання	80
Залік	20

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
Fx	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом